

Чланак Ларија Батлера, првог замјеника високог представника: “Закон о облигацијама БиХ помоћи ће у отварању нових радних мјеста”

Отварањем преговора о стабилизацији и придруживању, пут БиХ у будућност сасвим је јасан. Ова земља тежи да буде, и има веома добре шансе да постане, нормална европска демократска земља. С обзиром да је пут напријед сада јасно дефинисан, темпо промјена и, што је много значајније, темпо који ће омогућити да грађани што прије осјете предности тешких реформи, може се убрзати.

То подразумијева успостављање модерних европских институција и пракси које су омогућиле деценијама дуг снажан економски развој и подизање животног стандарда у земљама Европске уније. Значајно је истакнути да је један од кључних фактора за европски економски развој 1990-тих година било јединствено тржиште.

Не смијемо даље губити вријеме у настојањима да Босни и Херцеговини омогућимо економски оквир који је остатак Европе успио створити уз много труда и напора, и чије предности данас ужива. То је једини начин који ће обезбиједити да реформе заиста почну позитивно да утичу на квалитет живота.

Управо због тога Парламент БиХ мора у наредним мјесецима усвојити нови Закон о облигацијама. Овај закон је нека врста приручника за бизнис. Њиме се регулишу готово све врсте комерцијалних трансакција. Тренутно у БиХ постоји неколико различитих закона и сви имају исто поријекло у југословенском

закону који датира из 1978. године.

Постојећи закони су потпуно застарјели. Написани су прије него што је настала и сама идеја интернета, што значи да се у њима ни једном ријечју не помиње електронско пословање које је омогућило милионе радних мјеста широм свијета, али не и у Босни и Херцеговини. Написани су у времену када су кредитне картице и електронски трансфери новца, те лизинг и теле-шопинг и заштита потрошача представљали велике непознанице у овом дијелу свијета. Написани су прије појављивања мреже глобалне економије, а БиХ се сада интензивно бори да постане њен дио.

Дакле, потпуно је неспорно: овај закон мора бити ажуриран.

Потенцијални инвеститори, они који размишљају о томе да уложе новац у нове фабрике и предузећа у БиХ и отворе нова радна мјеста, спријечени су да то учине због чињенице да су закони који регулишу пословни сектор у овој земљи потпуно застарјели. Непотребно је напомињати да су додатно обесхрабрани када открију да се у различитим дијеловима земље примјењују различити дијелови закона.

Босни и Херцеговини потребан је нови закон и потребан јој је јединствен закон.

Када нови Закон о облигацијама ступи на снагу, они који су одговорни да привуку улагања у ову земљу моћи ће да објасне инвеститорима да је дошло до кључног побољшања у пословном окружењу.

Њемачка агенција за помоћ ГТЗ већ годинама сарађује са правним стручњацима, пословним људима и политичким представницима широм земље на изради нацрта Закона о облигацијама који ће увести бх. бизнис у 21. вијек. Око 70 процената текста је идентично старом закону, али преосталих 30 процената уводе веома значајне нове одредбе.

Оне укључују слиједеће:

- регулисање информација које се морају доставити потрошачима путем теле-шопинга, факса или интернет продаје;
- 2. заштита потрошача од обмањујућих и неистинитих огласа;
- 3. законско дефинисање права потрошача да врати неисправан производ;
- 4. дефинисање обавезе продавца да гарантује квалитет производа.

Предности које ће осјетити потрошачи су потпуно јасне. Ту су такођер и предности за пословне људе, оне који неуморно раде како би водили успјешна предузећа у овој земљи, али то морају да чине у околностима гдје постоје застарјели и контрадикторни закони. Нови закон садржи одредбе које за циљ имају слиједеће:

- заштитити предузећа од обмањујућих огласа које оглашавају њихови конкуренти;
- 2. ускладити прописе за потрошачке кредите у БиХ са онима који се примјењују широм Европске уније;
- 3. дефинисати прописе за рјешавање проблема закашњелих исплата;
- 4. интегрисати систем трансфера новца у БиХ са оним који се примјењује у земљама ЕУ.

Поједини политичари који нови закон посматрају кроз призму властитих политичких интереса а не кроз призму предности које ће он донијети грађанима, вјероватно ће покушати исполитизовати овај закон. Али сада када смо кренули брже и сигурније на пут ка европским интеграцијама и свим предностима које ће тај процес донијети, не вјерујем да ће бити много оних који ће имати толико дрскости да покушају заочити овај процес. Грађани немају више стрпљења за политичке егзибиције које спречавају инвестиције и радна мјеста.

Закон о облигацијама може се упутити у парламентарну процедуру у наредним мјесецима и бити усвојен до половине 2006. године. Ако се то деси, грађани су ти који ће осјетити предности. Не постоји разлог да се то не оствари.